

1. UVOD

Podtaktikom se podrazumeva način koji će se ispoljiti tehnikama sistema igre, to jest njihov prilagđavanje trenutnoj situaciji na terenu.

Ona se može ostvarivati na načinom izvođenja pojedinih delova tehnike, kao i stvaranjem željenog ritma na terenu.

Pored dobre procene fizičkih mogućnosti igrača,

potrebno je dati sebezbednu i efikasnost na terenu, komplementarno, a pravilno je i komplementarno.

Zavisio od taktičkih varijanti koje birat trener.

Uočilismo,

analizirajući je,

da se taktika sastoji iz dva ključna dela -

koji su kompozicija primena i taktika. U ovom slučaju, analiza taktike protivnika u jednoj utakmici. Sa tim parametrima, znatno je lakše pratiti njihovu igru, jer se vrlo malo odstupalo od usvojenih taktika,

od koje se odstupalo,

odnosno samostalno u taktičkoj izvedbi.

Kako se ne bidoš lako donaršavanje vlastite igre.

Pored kolektivne, odnosno ekipne taktike, pomenu bi i individualnu taktiku.

Svaki igrač raspoloževan na određeni način serviranja, a to je sposobnost ga, pored stalnog,

ikarakteristika igrača. Međutim, važnost je, bez premla, smeč servis.

Ostala načina serviranja su samo alternativa.

Kada govorimo o individualnoj tehnici,

kao najbolja kombinacija serviranja je:

- smeč servis ili osnovni;
- flotservis ili alternativa.

Kao odgovor na pitanje zašto je to tako,

moguće je sledeće: Smeč servis može primumanjetri primača,

akako su pripremljeni za smeč ili flotservis, protivnik se mora pripremiti za onaj prvi,

što pruža mogućnost da se flotservis plasira na željen način u pozitivnim slučajevima.

Individualna taktika serviranja obuhvata stvaranje igre igrača, koji može raditi u svakom prednost

nad protivnikom (na primer kada igrač sve vreme servira u sedmoj-osmoj sekundi,

da bi u odlučujućem trenutku igre,

to učini u prvih nekoliko sekundi protivničkog igrača, ili kada igrač sve vreme servira u istom mestu

na terenu, da bi u odlučujućem trenutku igre, to promenio).

Još jedan od glavnih elemenata igre je dizanje.

Tehničar mora biti u mogućnosti da napada i odbrana, a to je mogućnost da se napadnamestima gde je blok protivni

kanaj slabiji.

Zato mora u svoje igrača,

stalno pratiti protivničke,

pogotovo njihovu kretanja mreži.

Opširnije o ovoj temi sampašouradu,

ali ono što smo mogli da vidimo nakon ovog kratkog,

ali iscrpno izletau analizisuštinu odbojke,

tačnije je taktike, jeto

da

je

psihološka spremnost pojedinca, azatimicelogtima, uslovzadobrutaktiku, jerjeusuprotrnominajmanjipogrešanpokretrukemoženarušiti.

Slika 1. Finale Svetske lige 2009. godine, Beograd

1.1 Karakteristike odbojke

Odbojka postaje sve atraktivniji i dinamičniji sport, sa puno preokreta u toku nadigravanja, i zahteva od igrača maksimalno fizičko i psihičko angažovanje.

Ono što karakteriše ovaj sport i ono što možemo nazvati specifičnim karakteristikama odbojke jesu: brzina lopte prilikom smeča koja dostiže brzinu i preko 120 km/h, kratak kontakt sa loptom, brzina same igre, agilnost, koordinacija, fizičke predispozicije pre svega telesna visina koja je i u većini slučajeva presudni faktor za vrhunsko bavljenje ovim sportom.

Savremeni odbojkaš ili odbojkašica treba da ispunjavaju sve navedene karakteristike da bi se bavili odbojkom na vrhunskom nivou.

Igra se odvija na terenu relativno malih dimenzija u odnosu na broj igrača. Lopta je vrlo kratko u posedu igrača što zahteva veoma visoku tehničku pripremljenost.

Još jedna od bitnih karakteristika odbojke jeste veliki broj skokova i prizemljenja što nam govori o njenoj dinamičnosti i potrebama igrača koje treba neposredno razvijati.

Treba spomenuti da se zbog velike dinamičnosti kojom se ogleđa odbojka pre svega u segmentima napada i odbrane polja sve više ljudi zaljubljuje u ovaj sport.

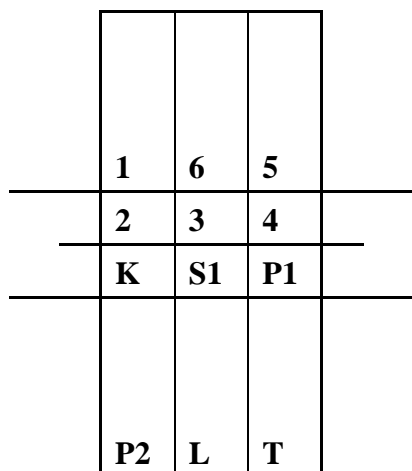
Odbojka je kolektivna igra gde učestvuju dve ekipe sa po šest igrača u terenu koji se trude da loptu preko mreže prebace u protivničko polje i osvoje poen. Poen se može osvojiti na više načina: smečom, blokiranjem protivničkog napada, servisom ili greškom protivnika.

Savremena odbojka se karakteriše i određenom kompozicijom tima. Najzastupljenija je kompozicija 5:1, gde imamo jednog dizača, dva primača servisa, dva srednja blokera i

korektora. Dizač je taj koji distribuira lopte ka ostalim igračima koji imaju za cilj uspešnu realizaciju napada.

Teren je podeljen na šest zona od kojih razlikujemo zone napada (zona II, zona III i zona IV) i zone odbrane (zona I, zona VI i zona V), (Slika 2).

U savremenoj odbojci najčešća postavka igrača na terenu izgleda ovako, (Slika 2): zona I– dizač, zona II – primač servisa, zona III– srednji bloker, zona IV – korektor, zona V – primač servisa i zona VI – srednji bloker (libero).

Slika 2.

Odbojka spada u grupusportskih igara koje karakterišu višestruki kratki periodi visoko - intenzivnih eksplozivnih kretnji, razdvojenih sa periodima kratkog odmora, tokom kojih se sportista u manjoj ili većoj meri oporavlja. Kao i kod ostalih sportskih igara odnosno timskih sportova, uspeh u odbojci zavisi od mnoštva kompleksnih i međusobno povezanih faktora:

1. Tehničke pripremljenost;
2. Taktičke pripremljenost i donošenja odluka u igri;
3. Fizičke pripremljenosti;
4. Psihološke pripremljenosti odnosno mentalne čvrstine;
5. Karaktera i komunikacionih veština;
6. Strategije i plana igre.

U odbojci, igrač i ekipa ostvaruju poen udarajući loptu u prostor na terenu dovoljnom preciznošću i jačinom, tako da protivnik nije u stanju da loptu vrati pre nego ona padne na teren. Što znači da je dobra percepcija i svesnost prostora, odnosno terena, neophodna ne bi li igrač, odnosno ekipa, uspešno "pomerala" protivnika sa ciljem da napravi prostor za napad.

U drugu ruku, igrači moraju da brane prostor na terenu, tako što se postavljaju u najbolju poziciju da bi vratili loptu. Igrači moraju da uzmu u obzir svoje prednosti i mane, kao i protivničke, pre odabira i izvođenja tehničkih veština. Odluka jednog igrača mora uzimati u obzir i pozicije sopstvenih i suparničkih igrača.

Dalje, zbog vrlo kratkog kontakta sa loptom, odbojku karakteriše veoma velika serijska povezanost tehničkih elemenata, odnosno faza igre, tako da element koji je loše izveden uzročno deluje na elemente koji slede.

Iz navedenih razloga odbojkaška igra je taktički vrlo predvidiva, u poređenju sa košarkom, rukometom, fudbalom. U poređenju sa ovim igrama, kod odbojke taktička pripremljenost i donošenje odluka u igri imaju znatno manju ulogu. Naravno, to ne znači da ovaj faktor nije značajan (kod nekih pozicija u igri ima veću odnosno manju ulogu), već da je zbog predvidivosti igre (prijem - dizanje - smeč) od daleko manjeg značaja nego:

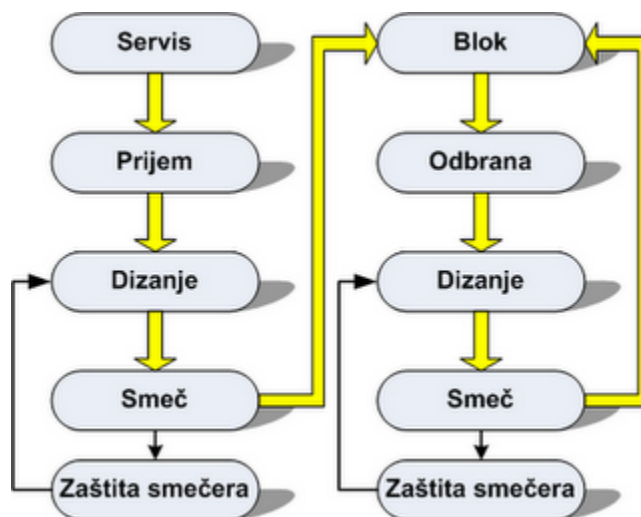
- tehnička pripremljenost (zbog kratkog kontakta sa loptom i serijskog karaktera faza igre), psihološka pripremljenost i mentalna čvrstina (koji direktno utiču na kvalitet tehničkih elemenata);
- komunikaciona veština između članova ekipe;
- dobro utvrđene strategije igre, odnosno plana igre na temelju analize sopstvenih i protivničkih jakih i slabih strana (čemu za potvrdu imamo izuzetnu važnost statistike, odnosno postojanje specijalnog člana stručnog štaba – statističara).

U odbojci je takođe važna i igra bez lopte, odnosno donošenje odluka gde, kada i kako se kretati, ne bi li igrač stao u optimalnu poziciju da se odbrani (faza odbrane) odnosno da napadne (faza napada), ili da brzo pređe iz faze odbrane u fazu napada (faza tranzicije) i obrnuto.

Međutim, uloga donošenja odluka i taktičke pripremljenosti je umanjena iz razloga postojanja sistema igre (sistem napada, odbrane, tranzicije), unapred pripremljenih akcija, kao i definisane strategije i plana igre. Naravno, i kod unapred pripremljenih akcija, i jasno definisanih uloga postoji element donošenja odluka, kao recimo:

- promena akcije napada od strane tehničara kod lopte izvan sistema (lopta koja nije primeljena idealno) u zavisnosti od pozicije protivničke ekipe,
- odluka smečera gde da uputi loptu u odnosu na postavljeni blok i igrače u drugoj liniji,
- donošenje odluke srednjeg blokeru na temelju percepcije kretanja protivničkih igrača.

U sportskoj igri – odbojci, postoje dve osnovne faze: faza napada i faza odbrane. Svaku od navedenih faza karakterišu određeni taktički problemi i specifične tehničke veštine kojima se ti problemi rešavaju.

Slika 3. Elementi odbojkaške igre